

ตักวา กุญแจมหัศจรรย์

[ไทย]

التقوى

[باللغة النابلاندية]

ศุฟอัม อุษมาน

صافي عثمان

ตรวจทาน: ศุฟอัม อุษมาน

مراجعة: صافي عثمان

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮ์ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

ตักวา กุญแจมหัสศจรรย์

บ่อยครั้งที่เรามักจะได้ยินคำว่า “ตักวา” ได้ยินบ่อยจนซาชินโดยไม่มีความรู้สึกใดๆ ต่อคำๆ นี้อีก ความคุ้นชินทำให้เราไม่ได้รับประโยชน์อะไรเลย ทั้งๆ ที่ไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น เพราะความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ตักวา” มีนัยยะอันทรงพลังยิ่งใหญ่มากในชีวิตของมนุษย์ผู้หนึ่งที่ศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้า และประชาชาติมุสลิมทั้งหมดที่น้อมรับการศรัทธาต่อพระองค์

ตักวา ในเชิงนิติศาสตร์มีความหมายว่า การป้องกัน การหลีกเลี่ยง การระมัดระวัง (คู ลีสถานุล อะหรับ)

อุละมาฮ์ทางภาษาอาหรับบางท่านเช่น อิบน์ ฟาริส บอกว่า “ตักวา” ในความหมายทางภาษามาจาก “การพูดน้อย” !!

ในตีฟิรของอิมาม อัล-กุฎูบีย์ มีการอธิบายตักวาที่น่าสนใจว่า “ระดับของผู้ตักวานั้นสูงกว่าผู้ศรัทธาและผู้เชื่อฟัง(ฎออัต) ผู้ตักวาหมายถึงผู้ที่ปกป้องตนเองจากการลงโทษของอัลลอฮ์ ด้วยการปฏิบัติความดีและด้วยการขอดุอาอ์ที่บริสุทธิ์ใจ คำนี้้นำมาจากความหมายของการป้องกันสิ่งมิชอบด้วยการนำเครื่องกีดขวางมาขึ้นระหว่างท่านกับสิ่งนั้น” (เล่ม 1 หน้า 161)

อบู ยะซีด อัล-บุสฎอมียก กล่าวว่า “ผู้ตักวา หมายถึง ผู้ที่เมื่อเขาพูด เขาพูดเพื่ออัลลอฮ์ และเมื่อเขาทำ เขาทำเพื่ออัลลอฮ์” (เล่มเดิม)

อบู สุลัยมาน อัลด-ดอรอนีย์ กล่าวว่า “บรรดาผู้ตักวานั้นคือผู้ที่อัลลอฮ์ดึงเอาความหลงใหลในตัณหาออกจากหัวใจของพวกเขา” (เล่มเดิม)

อุมร์ บิน อัล-ค็อฎฎอบ ได้ถามอุมัยยฺ ถึงความหมายของตักวา อุมัยยฺ ถามอุมร์กลับไปว่า “ท่านเคยเดินผ่านทางที่เต็มไปด้วยหนามบ้างไหม?” อุมร์ตอบไปว่า “ใช่ เคย” อุมัยยฺถามอีกว่า “แล้วท่านทำเช่นไร?” อุมร์กล่าวว่า “ฉันก็ตื่นตัวและระแวดระวัง” ผู้ถูกถามครั้งแรกจึงตอบว่า “เช่นนั้นแหละคือตักวา” (เล่มเดิม หน้า161-162)

มีการอธิบายและให้ความหมายคำว่าตักวาอีกมากมายในตำราของอุละมาฮ์ แต่ข้อสรุปที่น่าจะทำความเข้าใจได้ง่ายและกระชับที่สุดก็คือ **การประพฤติดนโดยใช้เกณฑ์ของอาคิเราะฮ์**

เพราะอาคิเราะฮ์คือเกณฑ์ที่บริสุทธิ์ต่อเอกองค์อัลลอฮ์เพียงผู้เดียว นี่หมายความว่า ทุกสิ่งที่เราปฏิบัติและทุกความเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันจะต้องมีการผูกไว้กับการตอบแทนของอัลลอฮ์ ณ ชีวิตหลังความตาย มิใช่สักทำไปแต่เพื่อความสำราญในโลกนี้โดยไม่ได้คำนึงถึงดินแดนอันนิรันดรในโลกหน้า ดินแดนที่หากเป็นการผลตอบแทนที่ดีก็จะได้มีความสุขยั่งยืนไม่สูญสลาย แต่หากเป็นการทรมานก็จะทุกข์สาหัสไม่มีวันรอดพ้นเว้นแต่ผู้ที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์เท่านั้น

คำอธิบายนี้ยืนยันได้ด้วยโองการอัลกุรอานที่ระบุอย่างชัดเจนให้เรา “ตักวา” ต่อวันอาคิเราะฮ์ ในขณะที่บางอายะฮ์ระบุให้ “ตักวา” หรือป้องกันตนจากไฟนรกซึ่งอยู่ในบริบทของวันอาคิเราะฮ์เช่นกัน ดังสองอายะฮ์ต่อไปนี้

«وَأْتُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ»

ความว่า “พวกเจ้าจงตั้งกวางต่อวันที่พวกเจ้าจะถูกนำกลับสู่อัลลอฮ์ แล้วทุกชีวิตก็จะได้รับผลตอบแทนอย่างสมบูรณ์ต่อสิ่งที่เขาได้กระทำไว้ และพวกเขาจะไม่มีการถูกรบกวนแต่อย่างใดไม่” (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 281)

«وَأْتُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ»

ความว่า “และจงตั้งกวางต่อไฟนรกที่ซึ่งถูกเตรียมไว้แก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา” (อาล อิมรอน : 131)

ผู้ตั้งกวางจึงหมายถึงผู้ที่มองการณ์ไกลทะลุถึงวันหน้า ความสำเร็จที่พวกเขาหมายปองมีจุดหมายเป็นสวรรค์อันไม่มีวันสลาย และเป็นความสำเร็จที่ทำให้พวกเขารอดพ้นจากความล้มเหลวและการขาดทุนด้วยการต้องรับโทษในไฟนรกอันร้อนระอุอย่างทรมานทรมาน

การมองเช่นนี้มิได้หมายถึงว่าต้องละเลยดูดยา ทว่าแผนการเพื่อความสำเร็จระยะยาวในอาคิเราะฮ์ยังมักจะสามารถผลพลอยได้เป็นความสำเร็จบนโลกนี้ด้วย เพราะผู้ที่ปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวังต่อแผนการในระยะยาว ย่อมต้องละเอียดอ่อนต่องานในระยะสั้นด้วยอย่างไม่ต้องสงสัย ดังนั้น ตั้งกวางจึงเป็นกุญแจหลักของผู้หวังความสำเร็จ และเป็นคำสั่งที่อัลลอฮ์สั่งใช้บ่าวของพระองค์อย่างชัดเจนว่า

«وَأْتُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»

ความว่า “จงตั้งกวางต่ออัลลอฮ์เถิด เพื่อว่าสู่เจ้าจะประสบความสำเร็จ” (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 189, อาล อิมรอน : 130, 200)

นี่คือคำสั่งในภาพรวม ถ้าลงลึกในรายละเอียดปลีกย่อย เราจะพบว่าอัลกุรอานสั่งและชี้แนะให้เราใช้ตั้งกวางในการประพฤติปฏิบัติและกิจกรรมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ตั้งแต่เรื่องส่วนตัว ครอบครัว สังคม การเมือง และเรื่องในระดับสากล ดังจะเห็นได้จากดัชนีพฤติกรรมและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการตั้งกวางโดยคร่าวๆ ต่อไปนี้

ด้านความเชื่อ การศรัทธา อะกีดะฮ์ จิตวิญญาณ

การยึดมั่นในคำสอนของอัลลอฮ์ 3:102, การเลือกเส้นทางที่เที่ยงตรง 6:153, การหักล้างข้อสงสัยในคัมภีร์ 2:24, วันกียามะฮ์ 2:48, 123, การเอาชนะกับไสยศาสตร์ 2:103, คำสั่งต่อชาวคัมภีร์ 2:41, การศรัทธาต่ออัลกุรอาน 6:155, เหตุแห่งปัจเจกยั้งชีพ 7:96, ความปลอดภัยจากชัยฏอน 7:210, การซื่อสัตย์ต่ออิสลาม 30:31, คำสั่งแก่ท่านรอซูล 23:1, การศรัทธาต่อรอซูล 57:28, บรรยายลักษณะของนรก 39:16, บรรยายลักษณะของสวรรค์ 39:20, 73, การไม่ล้า

หน้าอัลลอฮ์และรอซูล 49:1, การตามท่านรอซูล 59:7, การเข้าใจชีวิตบนโลกคุณยา 47:36, การเชิญชวนของบรรดานบี 26:108, 110, 126, 131, 132, 144, 150, 163, 179, 184, การเชิญชวนของนบีนูหฺ 23:23, 71:3, การเชิญชวนของนบีสูด 7:65, การเชิญชวนของนบิอิบรอฮีม 29:16, การเชิญชวนของนบีมูซา 7:128, การเชิญชวนของนบิลียาส 37:124, การเชิญชวนของนบิฮาศา 3:50, 43:63

ด้านการปฏิบัติ ข้อบัญญัติ มารยาท

ความรู้ 2:282, การละหมาด 20:132, การถือศีลอด 2:183, การให้เกียรตินครมักกะฮ์ 5:2, หัจญ์ 2:196, 197, 203, การล่าสัตว์ของผู้ทำหัจญ์ 5:96, การเชือดสัตว์พลี 22:37, ความยุติธรรมและการเป็นพยาน 5:8,108, การสังเวยก่อนตาย 2:180, การสังเวยแก่ภรรยาที่ถูกหย่า 2:241, การใช้จ่าย 64:16, ดอกเบี้ย 2:278, 3:130, การจ่ายหนี้สิน 2:281, 282, อาหารการกิน 5:4, 88, 93, ของดีกับของไม่ดี 5:100, การปกปิดร่างกายด้วยเสื้อผ้า 7:26, การเข้าบ้าน 2:189, คำสั่งแก่ภรรยาท่านรอซูลและมารยาทการพูดของผู้หญิง 23:32, การปกปิดเอวรัศของผู้หญิง 23:55, การพูดสิ่งที่ดี 23:70, มารยาทของมุฮ์มิน การกล่าวหา การไม่ไว้วางใจ การนินทา 49:12, การกระชับกระชับ 58:9, การนอบน้อมและไม่หยิ่งยโส 28:83,

ด้านครอบครัว สังคม การเมือง การปกครอง สงคราม

การร่วมกับภรรยา 2:223, การหย่าร้าง 2:231, 65:1, การไกล่เกลี่ยระหว่างสามีภรรยา 4:128, ค่าดูแลบุตร 2:233, ครอบครัว เครือญาติ 4:1, การมีภรรยาหลายคน 4:129, 131, การระวังพัฒนาสุขของภรรยาและบุตร 64:16, การเป็นพี่น้องของมุฮ์มิน 49:10, การรับผิดชอบร่วมกัน ต่อสังคม 8:25, พวงรักร่วมเพศ 11:78, 15:69, การลงโทษฆาตกร 2:179, อาชญากรรม 2:194, 206, การสงคราม 3:123, การให้เกียรติเดือนต้องห้าม 9:36, การผูกสัมพันธ์กับผู้ปฏิเสธ 5:57, การแบ่งทรัพย์สงคราม 8:1, การใช้ทรัพย์สินที่ยึดจากสงคราม 8:69, การทำสัญญากับคู่สงคราม 9:4, 7, การอดทนต่ออุปสรรคในการทำงานเพื่ออิสลาม 16:127-128, การอดทนต่อการปะทะต่อสู้ทางความคิดและจิตวิทยา 3:120, 125, 184, การปะทะเผชิญหน้ากับความเท็จและบททดสอบ 3:172, 198, 200, การเป็นประชาชาติเดียวกัน 23:52

ดัชนีข้างบนนั้นชี้ให้เห็นว่า ถ้าคุณต้องการให้ชีวิตส่วนตัวประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านจิตวิญญาณและร่างกาย คุณต้องอาศัยดีกวาเป็นตัวนำ ถ้าคุณอยากประสบความสำเร็จในเรื่องครอบครัว การดูแลภรรยาและลูกๆ คุณต้องมีดีกวาอยู่ในใจ ถ้าคุณต้องการความสูงส่ง เป็นที่เชิดชู และมีเกียรติต่อหน้าประชาชาติอื่นๆ คุณไม่อาจมองข้ามดีกวาไปได้ ... ฯลฯ

ปัญหาทุกอย่างแม้กระทั่งเรื่องพลาณามัย สุขภาพจิต ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ พฤติกรรมทางเพศ อาชญากรรม ฯลฯ สามารถใช้ตั๊กวาเพื่อแก้ไขได้ !!!

ช่วงน่าทึ่ง ที่มีคำสั่งเกี่ยวกับตั๊กวาครอบคลุมทุกอิริยาบถของวิถีชีวิตมากมายเช่นนี้ กระนั้นเราทั้งหลายก็มีพักจะเข้าใจและนำคำสั่งเหล่านี้มาใช้จริงๆ น้อยคนนักที่มุ่งมั่นเรียนรู้และปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮฺและรอซูล คืออัลลิลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสลัลัม ในการใช้คำสั่งตั๊กวาอย่างจริงจัง ระยะห่างระหว่างประชาชาติมุสลิมกับชัยชนะและความสำเร็จจึงยังไกลโขอยู่อย่างน่าสงสารและน่าสมเพชยิ่ง

เรามีกุญแจแห่งชัยชนะและการรอดพ้นอยู่ในมือ แต่มองไม่เห็นคุณค่า จึงทิ้งขว้างไม่ไยดีมัน ทุกวันนี้จึงต้องกลักรู้สึกกับการถูกย่ำยีเหยียดหยาม และมีชีวิตอยู่ในจมปลักแห่งความหลงเหลืออย่างสุดแสนขมขื่น

มันคงจะเป็นเช่นนี้อีกนานตราบกระทั่งเราทั้งหมดสำนึกและปรับปรุงตัวเองอีกครั้ง เพราะจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นหากไม่ใช่เราเองที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลง

«إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ»

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงเปลี่ยนแปลงหมู่ชนใด กระทั่งพวกเขาเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อยู่ในตัวพวกเขา” (อัล-เราะอฺุด : 11)

คำสั่งให้ตั๊กวาคงเป็นเพียงคำสั่งเดียวที่อาจจะเป็นกุญแจมหัศจรรย์ เพื่อจะใช้ไขทางออกให้แก่ประชาชาติอิสลามที่ประสบกับความเปลี่ยวเปล่าและความเป็นจริงอันน่ารันทดในปัจจุบัน

แน่นอนที่สุด ไม่มีทางอื่นนอกจากต้องศึกษา “ตั๊กวา” อย่างจริงจัง ตีความหมายของมันให้ชัดเจน อธิบายให้แจ่มแจ้งในทุกเรื่อง ตักเตือนซึ่งกันให้ทุกคนรับรู้ และปฏิบัติใช้มันอย่างแข็งขันให้มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด สมกับที่ท่านรอซูล คืออัลลิลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสลัลัม สั่งเสียกับเราว่า

“ท่านจงตั๊กวาต่ออัลลอฮฺ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม” (อัต-ติรมิซียฺ : 1987)

อย่างน้อยที่สุด “ตั๊กวา” ควรต้องเป็นจุดเริ่มต้นที่มุสลิมจะใช้วางแผนเป็นจุดสตาร์ทเพื่อการดันดันสู่หลักชัยที่ยังอยู่อีกไกลข้างหน้า มันควรต้องถูกปลูกฝังในทุกอณูความรู้สึกนึกคิดและการปฏิบัติของพวกเขา รวมทั้งต้องถ่ายทอดให้อนุชนทุกรุ่นเปี่ยมด้วยพลังนี้ ถ้าหากเราหวังที่จะเห็นความสำเร็จและชัยชนะอีกครั้ง.